

НЕЗАКОННА ТЕЛЕВИЗИЯ ПРЕЗ ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ (IPTV) В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОУЧВАНЕ НА МОДЕЛИТЕ ЗА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ ОНЛАЙН, КОИТО НАРУШАВАТ ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ — ЕТАП 3

Кратко изложение

НЕЗАКОННА ТЕЛЕВИЗИЯ ПРЕЗ ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ (IPTV) В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ

Доклад за извършен икономически, правен и
технически анализ

ноември 2019 г.

КРАТКО ИЗЛОЖЕНИЕ

Обща информация

През 2018 г. Службата на Европейския съюз за интелектуална собственост (EUIPO), чрез Европейската обсерватория за нарушенията на правата на интелектуална собственост, възложи проучване на престъпленията, свързани с IPTV в Европа. Целта е да се повиши степента на разбиране относно начините на предоставяне на IPTV и как функционират моделите за стопанска дейност във връзка с това явление, като по този начин се осигури основа за последващо идентифициране на възможните реакции за по-ефективно справяне с проблема, породен от това явление.

Проучването беше възложено на Центъра за политика и управление в областта на интелектуалната собственост към Университета на Борнмът, където беше съставен екип от изследователи в областта на правото, икономиката и компютърните науки (¹). Изследователският екип беше подпомогнат от експертна група, съставена от носители на права, представители от областта на правоприлагането, регулаторни органи, групи от гражданското общество и дружества от сектора на цифровата сигурност (²).

Настоящият доклад представлява интердисциплинарно проучване, в което се разглеждат правните, техническите и икономическите аспекти на незаконната IPTV. Това е първото основно проучване, в което се прави преглед на съществуващата литература, на законодателната рамка и на съдебната практика в ЕС и се представя структурен анализ на съществуващите модели за стопанска дейност по отношение на неразрешеното доставяне на телевизионно съдържание чрез интернет. Освен това в проучването са представени първите резултати от оценката на мащабите на незаконната IPTV в ЕС по отношение на активните потребители и незаконните приходи, получени от дейности, с които се извършват нарушения.

Методология и данни

В съществуващите проучвания (³), които имат за цел количествено определяне на мащаба и икономическото въздействие на незаконната IPTV, се съобщава за нарастващата тенденция

(¹) Изследователският екип от Университета на Борнмът беше ръководен от професор Maurizio Borghi и включваше професор Vasilis Katos, д-р Antanina Garanasvili и д-р Marcella Favale като главни изследователи и професор Dinusha Mendis, г-жа Dimitra Poutouri и г-н Dimitris Mallis като съизследователи.

(²) Експертната група включваше Bogdan Ciinaru (Европол), Tim Cooper (Premier League), Richard Crisp (BT), Callum Cryer (Служба на Обединеното кралство за интелектуална собственост), Mattia Epifani (Re@lity Net), Matteo Feraboli (Sky Italia), Jose Luiz Gomez (испанска полиция), Gabor Ivanics (Евроюст), Jerry Gee (Kudelski-Nagra), Phillip Davies (Sky UK), Robert Kiessling (Sky UK), George Kyne (An Garda Siochana), David Lowe (UK IPO), Yuliya Morenets (TAC International), Mark Mulready (Irdeto), Marco Musumeci (UNICRI), Mathilde Persuy (Hadopi), Marco Signorelli (DCP), Laura Vilches (Spanish Liga), Alessandro Rossetti (SoftStrategy), Kevin Taylor (Comcast), Lars Underbjerg (Nordic Content Protection), Didier Wang (Hadopi).

(³) Отдел по киберсигурност на Kudelski Group (2016 г.), Hadopi (2018 г.), Nordic Content Protection (2017 г.), Sandvine (2017 г.), The Industry Trust (2016 г.).

на разпространението на IPTV на световните пазари ⁽⁴⁾. Настоящият доклад беше изготвен със задачата да се оцени броят на лицата, замесени в потреблението на неразрешена IPTV, както и да се направи оценка на потенциалните приходи, генерирани от доставчиците на IPTV при нарушаване на авторски права. Количествената оценка се основава на официални и хармонизирани източници на данни, за да се гарантира пълна съпоставимост на докладваните прогнози между държавите — членки на ЕС. По възможност се прилагат официални данни на Евростат от изследвания на домакинствата. В настоящото проучване се извлича също полза от сътрудничеството със заинтересованите страни на Обсерваторията на EUIPO и то се основава на данни и знания, споделени от експерти в областта на пазарните условия за IPTV.

Моделите за стопанска дейност на неоторизирани IPTV пазари се определят в съответствие с методологията, разработена от EUIPO — „Проучване на моделите за стопанска дейност онлайн, които нарушават права на интелектуална собственост“ ⁽⁵⁾. Анализът на екосистемата на моделите за стопанска дейност във връзка с незаконната IPTV в ЕС включва приложимата правна рамка и значимата съдебна практика.

Проучването на законодателната рамка беше подпомогнато от проучване, проведено в 28-те държави — членки на ЕС. Въз основа на предварителния анализ на *достиганията на правото на Съюза* относно защитата на авторското право за телевизионни излъчвания беше проведено проучване на съответното законодателство и съдебна практика на държавите членки чрез въпросник, адресиран до националните кореспонденти. Проучването позволи да се събере съдебна практика относно незаконната IPTV както от граждански, така и от наказателни производства, и да се определят нюансите на приложимото законодателство сред националните юрисдикции.

Анализ на законодателната рамка

Правото на Съюза предвижда широка защита срещу неразрешено излъчване на телевизионни предавания по интернет, която обхваща широк спектър от дейности. Препредаването на въздушен, сателитен или кабелен сигнал в интернет, записването в облак на телевизионни програми, създаването на хипервръзки с излъчване в реално време чрез устройства за интелигентно телевизионно предаване и индексацията на хипервръзки представляват актове на „публично представяне“ по смисъла на член 3 от Директивата за информационното общество. Същевременно не всички права, които се запазват при телевизионните излъчвания, са защитени по един и същ начин в ЕС. Правата върху съдържанието, включени в телевизионните излъчвания, са защитени както срещу стрийминг в реално време, така и срещу стрийминг по заявка. От друга страна, правата на излъчващите оператори по отношение на сигнала за излъчване се прилагат само за стрийминг (или

⁽⁴⁾ Вж. подприложение I по-долу.

⁽⁵⁾ EUIPO, „Проучване на моделите за стопанска дейност онлайн, които нарушават права на интелектуална собственост“: Етап 1 — Изготвяне на преглед на моделите за стопанска дейност онлайн, които нарушават права на интелектуална собственост“, юли 2016 г.

изтегляне) на записи на предавания при поискване. Само седем държави членки (Австрия, Чешката република, Дания, Финландия, Румъния, Швеция и Обединеното кралство) разширяват правата на телевизионните оператори и върху стрийминг в реално време. Освен това приемането на телевизионен сигнал с помощта на неразрешени устройства за стрийминг е нарушение на правото на възпроизвеждане съгласно член 2 от Директивата за информационното общество.

Въпреки че съдържанието, включено в телевизионните излъчвания, се ползва с висока степен на защита срещу незаконни IPTV, спортните събития сами по себе си не са предмет на защита на авторското право съгласно правото на ЕС. Същевременно аудио-визуалните записи на спортни събития вероятно отговарят на условията за съществуване на авторското право по силата на „свободния и творчески избор“, направен от режисьора на записа. Освен това произведенията и другите обекти, които обикновено са включени в записването и предаването на спортни събития (напр. записване на звук, оригинална музика и графични произведения), вероятно също ще доведат до възникване на авторски права.

Достиженията на правото на Съюза пораждат несигурност относно това дали едновременното препредаване на безплатен IPTV сигнал, включително чрез създаване на рамка и предаване на IPTV сигнал до даден дистрибутор на сигнала чрез „пряко въвеждане“, представлява акт на публично представяне съгласно член 3 от Директивата за информационното общество. Двата сценария са разгледани в новата Директива за телевизионно и радиоразпръскване онлайн (2019/789), която ще бъде въведена в законодателството на държавите членки до юни 2021 г.

Анализ на модела на стопанска дейност, при който се нарушават авторски права

Разпространението на IPTV в нарушение на авторското право показва различни модели и варира от добре организирани големи бизнес структури до отделни предприятия. При предоставянето на един и същ продукт, а именно достъп до канали, предавани чрез излъчване в реално време, доставчиците на незаконна IPTV се различават по отношение на платформата, на която е предоставен достъп до IPTV, целевата аудитория, стратегиите за ценообразуване и други елементи, например допълнителни продукти (видео при поискване, продажби на телевизионни приставки) и присъствие в социалните медии. Нарушението може да започне, когато доставчик на нелицензирано съдържание законно получава поток от дистрибутор или доставчик на съдържание и го предоставя на трети страни, като по този начин нарушава условията за ползване. Тези трети страни могат да бъдат крайни ползватели и потребители на съдържанието или посредници, като в такъв случай те могат да реализират и печалби, като го препродават.

Технологичното развитие, например въвеждането на широколентовия достъп и по-високата скорост на интернет, не само улеснява достъпа до законни източници на IPTV, но от друга страна опростява достъпа до незаконните. При разглеждането на въздействието на незаконната IPTV трябва да се вземат предвид технологичните предизвикателства, което увеличава сложността на анализа. Въпреки разнообразието на начините на разпространение

анализът показва, че тенденцията е незаконната IPTV да се групира около три широко определени модела за стопанска дейност:

- Моделът „абонамент за незаконна IPTV“, при който на клиентите се предоставя пряк достъп до определен брой телевизионни канали срещу абонамент и заплащане на такса. IPTV съдържанието е достъпно за пряк стрийминг на незаконните уебсайтове или чрез приложения за мобилни устройства. Този модел за стопанска дейност се основава на продажбата на неразрешени абонаменти за IPTV на потребителите, а приходите се генерират от месечните плащания, събирани от абонатите.
- Моделът „дружество—дружество“. Този модел за стопанска дейност е ориентиран към препродажба на пакети от канали на IPTV и съоръжения за осъществяване на незаконна препродажба на IPTV. Този вид модел за стопанска дейност може да бъде описан като модел „дружество—дружество“ или модел „търговия на едро“. Той често се комбинира с предишния модел за стопанска дейност за продажба на преки абонаменти. В този случай неоторизираните доставчици на IPTV имат два гарантирани източника на приходи: месечни плащания, събирани от неоторизирани зрители на IPTV, и плащания, събрани от неоторизирани търговци на дребно на IPTV.
- Моделът „портал за стрийминг“, при който се събират връзки към уебсайтове за стрийминг и те се предоставят на крайните потребители. Стриймингът на IPTV се предлага безплатно и често с по-ниско качество в сравнение с уебсайтовете за IPTV с абонамент. Тъй като стрийминг съдържанието се предоставя безплатно, неоторизираните доставчици генерират приходи чрез непреки източници, като разпространяват зловреден софтуер или събират суми от реклами за „плащане при гледане“ и „плащане на щракване“.

Интересно е да се отбележи, че анализът показва, че при доставката на незаконна IPTV се разчита в значителна степен на една и съща „екосистема“ независимо от моделите за стопанска дейност, използвани от нарушителите. Екосистемата се определя от взаимодействието между редица участващи лица, които съответстват на специфична функция при доставянето на незаконната услуга. В рамките на анализа бяха идентифицирани 21 участници в четири слоя на разпространение на съдържание: източник на съдържание; хостинг мрежа; доставка за крайния потребител и приложения.

Икономически анализ

Икономическият анализ се извършва, за да се направи оценка на два основни елемента:

- брой на потребителите, които имат достъп до неоторизирано IPTV съдържание;
- приходи, генерирани от доставчици на абонаменти за IPTV в нарушение на авторските права.

Беше направена оценка за целия пазар на ЕС-28, както и за всяка държава членка. Основните констатации показват, че:

**3,6 % от европейците (13,7 милиона от населението на ЕС-28)
гледат неоторизирана IPTV чрез стрийминг**

**941,7 млн. евро
неправомерни приходи, генерирани от доставчици на IPTV в нарушение на
авторски права през 2018 г.**

**5,74 EUR
среден месечен разход на отделен потребител за незаконна РТВ**

Мащабът на неоторизираното потребление на IPTV се различава значително в отделните държави членки. Най-силно засегнати от незаконна IPTV са Нидерландия и Швеция, за които се изчислява, че почти 9 % от населението има достъп до IPTV. Румъния (0,7 %) и България (1,3 %) са засегнати в най-малка степен от незаконната IPTV.

При оценката на незаконните приходи става ясно, че размерът на пазара по отношение на общия брой на населението е важен фактор. Само в Обединеното кралство, Франция и Германия средните разходи на потребителите възлизат на 532,4 млн. евро, които представляват 57 % от общия размер на приходите, реализирани от неоторизирани доставчици на абонаменти за IPTV.

Средните индивидуални потребителски разходи за неоторизирана IPTV се различават значително в държавите от ЕС. Потребителите в държави като Финландия, Нидерландия и Франция са склонни да плащат повече от 6 EUR месечно, за да гледат неоторизирана IPTV. От друга страна, хората в Словакия, Унгария и Полша са склонни да похарчат само 2,5 EUR на месец. Очевидно е, че при потребителите са налице разлики не само по отношение на склонността за нарушение, но и на склонността да плащат за достъп до незаконно съдържание на IPTV. При определянето на различните ценови равнища за незаконна IPTV трябва да се вземат под внимание множество фактори, включително делът на онлайн пиратството, възприемането на нарушението, средният доход и цените за достъп до IPTV от законни източници.

Анализ на правоприлагането и съдебната практика

Носителите на права могат да се възползват както от граждански, така и от наказателни принудителни изпълнителни мерки. Гражданските принудителни изпълнителни мерки се прилагат както срещу преките нарушители, така и срещу посредниците, включително посредниците, чиито услуги са използвани за извършване на нарушение. По-специално могат да се предявяват иски за преустановяване на нарушения срещу доставчиците за ограничаване на свързаните с IPTV нарушения; те включват, поне в някои държави членки, „определения за блокиране в реално време“, с които се блокира достъпът до сървъри за стрийминг по време на излъчването на конкретно събитие или поредица от събития. Такива определения могат да имат за цел и да се предотвратят бъдещи нарушения, като се спазва условието за пропорционалност. Освен това интернет посредниците могат да получават нареждания за разкриване на информация относно нарушителите; но оповестяването на информация относно крайните ползватели на незаконни услуги за IPTV може да не е съвместимо с правото на ЕС в областта на защитата на данните.

Във всички държави — членки на ЕС, са предвидени наказателноправни мерки срещу IPTV нарушители от търговски мащаб. Съдебната практика на държавите членки съдържа важни примери за наказателно преследване срещу лица, замесени в незаконна IPTV. В някои случаи на нарушителите са наложени дълги наказания лишаване от свобода.

Заклучения и перспективи

Настоящото проучване разяснява явлението незаконна IPTV, като извършва цялостен интердисциплинарен анализ на въпроса. В настоящия доклад са обединени правни, икономически и технологични перспективи с цел извършване на анализ на екосистемата на незаконната IPTV. Освен това в проучването е представена първата количествена оценка на мащабите на незаконна IPTV в ЕС по отношение на активните потребители и приходите, получавани от такива незаконни дейности.

Основните констатации в настоящия доклад потвърждават значителното разпространение на дейностите, свързани с незаконна IPTV, в държавите от ЕС. Положението в държавите членки не е еднакво, тъй като редица фактори, например процентите на нарушенията онлайн, възприятията за интелектуалната собственост и общото търсене на IPTV, са различни. На равнище ЕС-28 3,6 % от населението участва в неоторизирано потребление на IPTV. Тези ползватели генерират близо 1 млрд. евро незаконни приходи, получавани от доставчиците на IPTV в нарушение на авторското право. Законодателният и техническият анализ потвърждават многобройните предизвикателства, пред които са изправени предприятията и правителствата при решаването на въпроса с незаконната IPTV.

НЕЗАКОННА ТЕЛЕВИЗИЯ ПРЕЗ ИНТЕРНЕТ ПРОТОКОЛ (IPTV) В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРОУЧВАНЕ НА МОДЕЛИТЕ ЗА СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ
ОНЛАЙН, КОИТО НАРУШАВАТ
ПРАВА НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ —, ЕТАП 3

Кратко изложение

ноември 2019 г.